

snart en af disse Statshusmænd, enten de nu havde oprettet Brug efter den ene eller den anden Lov, bad om dem, i høj Grad vilde svække deres Evne til Selvhjælp, og hvis denne Evne ikke kommer til at virke i sit fulde Omfang, er der ingen Redning for disse Smaabrug. Det, jeg har set i Sommer ved at besøge Brug efter begge Love, har for mig været en stor Oplevelse, jeg føler mig overbevist om, at der intetsteds arbejdes saa haardt, og at man intetsteds saa lydigt bøjer sig for Tidens Krav, at sætte Tæring efter Næring, og glæder sig over hver Smule, man kan bygge op i det lille Hjem og lægge hen som Familiens Ejendom; intetsteds træffer man sundere og bedre Forhold. Vi vilde ødelægge dette, hvis vi gaar videre endnu med at fylde dem med Driftslaan, saa snart der er en forbigaaende Vanskelighed. Af den Grund tror jeg heller ikke, at det ærede Medlem Hr. Ulrich har Ret i, at det skulde være rigtigt, at vi i ganske særlige Tilfælde — saaledes udtrykte det ærede Medlem sig —, hvor der var en virkelig dygtig Mand, der ved Uheld var kommet i Pengetrang, traadte til med Driftslaan. Det ærede Medlem vilde have denne Form for Driftslaan, ikke som en Regel, som noget, vedkommende var berettiget til, men noget, der skulde anvendes i ganske særlige Tilfælde overfor virkelig særlig dygtige Mænd, der var kommet i Forlegenhed. Jeg ved ikke, hvem det ærede Medlem har tiltænkt den Rolle at afgøre, hvem der skal have disse Driftslaan; jeg for mit Vedkommende vil meget have mig frabedt, at jeg skulde afgøre, hvor denne særlig dygtige Mand var, den, der uden egen Skyld, ved Sygdom i Besætningen, eller hvad det nu kunde være, var kommet i Trang. Jeg tror, at det ogsaa vilde være uheldigt, og at det vilde være at vende alle Ansigterne den forkerte Vej, og at det Standpunkt, at vi sagde: Nej, I maa arbejde ligesom alle andre Mennesker i Samfundet, saaledes at I kommer til at stole først og sidst paa jer selv, er det rigtige, og at det er den eneste Fremgangsmaade, der kan holde.

Endvidere var det ærede Medlem inde paa en Omtale af det Forhold, vi tidligere har hørt omtalt, nemlig at Statslaanene slet ikke kom de nye Husmænd, men Jordsælgerne til gode, idet denne Laanvirksomhed medførte, at Jorden steg i Pris, og at det var Jordsælgerne, der fik hele Fordelen. Det ærede Medlem udtalte, at Landet over hører vi den Tale, at man anvender over 12 Mill. Kr., som gaar lige i Lommerne paa Jordsælgerne. Det ærede Medlem omtalte, at i 1921—22 har de Brug, der var

oprettet, kostet meget mere end de 150, der er blevet oprettet de sidste Aar under den socialdemokratisk-radikale Regering. Ja, selvfølgelig har de kostet meget mere, thi da var den Laaneverdi, vi fastsatte, jo dobbelt saa høj som den, der var før; der blev givet Mulighed for, at der kunde oprettes ordentlige Brug, og det var netop det, vi ønskede, saa den mageløse Opgørelse, at de har kostet mere, forbavser mig slet ikke. Men det ærede Medlem talte saa om Overpris paa Jorden og havde regnet ud, at der var betalt en meget stor Overpris for de Ejendomme, der er købt. Men det ærede Medlem maa være klar over, at han ved denne stadige Tale om, at der betales Overpris ved Køb af Jord til Oprettelse af mindre Landbrug, rejser en aldeles knusende Kritik mod Amtskommissionerne og Kommunalbestyrelserne; som har anbefalet disse Opkøb; og hvem det er paalagt, og hvis Opgave det er at paase, at der ikke købes Jord til en Pris udover, hvad der kan købes Jord til paa den paa-gældende Egn. Jeg har sagt, og gentager, at jeg tør ikke indestaa for, at der ikke er sket Jordopkøb, som i det givne Øjeblik og paa det givne Sted maa anses for uheldige. Det ønsker jeg at forebygge; og jeg tror, at det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen har Ret i, at Lovforslaget, som det foreligger, vil kunne forebygge det, ikke fordi jeg tror, at Jordlovsudvalget er saa meget klogere end Amtskommissionerne, men fordi det giver Anledning til, at Spørgsmaalet bliver overvejet en Gang til. Jeg tror, at i de allerfleste Tilfælde vil der ingen Meningsforskel være; jeg tror slet ikke, det er saa galt, som det ærede Medlem Hr. Olufson her fremstiller det. Men der kan være enkelte Tilfælde, hvor maaske en enkelt svag Amtskommission overfor en enkelt Ansøger har bøjet sig for meget, og hvor det da kan stive vedkommende Køber af i hans Ønske om nedsat Pris, naar der er en Instans, der kan sige: Skal vi ikke tage dette Tilfælde op igen og overveje det nærmere.

I denne Forbindelse kom det ærede Medlem med en Statistik, der skulde vise, hvor forfærdelig dyrt denne Jord var købt, men uheldigvis for ham selv kom han ved at bruge disse Tal egentlig til at vise, hvor ubrugeligt dette Materiale er. Det ærede Medlem sagde, at jeg har modstræbende fremskaffet dette Materiale. Nej, ikke modstræbende. Jeg har fremskaffet det saa hurtigt, det lod sig gøre. Der er nu en Gang visse Vanskeligheder, der skal overvindes under den bestaaende Ordning; det vil forhaabentlig blive bedre under den nye Ord-